

Soyuq rənglərdən yaranan isti tablolar

II qrup müharibə əlili rəssam İntiqam Ağayev döyüş xatirələrini fırçası ilə nəql edir

Qoynunda doğulub boya-başa çatdığı Vətənə düşmən hücum çəkəndə kimliyindən asılı olmayaraq əli silah tutanların hamısı yurdun müdafiəsinə atılır. Erməni qəsbkarlarının hücumları nəticəsində Birinci Qarabağ müharibəsi başlayanda da torpaq təəssübü çəkən qeyrətli oğullar könüllü olaraq döyüşlərə yollandılar. Həmin gərgin günlərdə yurdumuzun müdafiəsinə qalxanların sırasında tanınmış rəssam, Azərbaycan Rəssamlar İttifaqının üzvü İntiqam Ağayev də var idi.

Birinci Qarabağ müharibəsinin iştirakçısı olmuş rəssamın yaradıcılıq və döyüş yollarından söhbət açmazdan əvvəl onu daha yaxından tanımaq üçün bioqrafiyasına diqqət yetirdik. Öyrəndik ki, o, 1966-cı ildə Sumqayıtda dünyaya göz açıb. 1973-cü ildə çiyində məktəbli çantası birinci sinfə gedib. Kiçik yaşlarından rəssamlığa maraq göstərən İntiqam dərs dəftərlərində daha çox şəkillər çəkib.

Rəssam olmaq arzusu ilə beləcə yaşaya-yasaya gələcək sənət yolunu müəyyənləşdirib. 1983-cü ildə orta təhsilini bitirən İntiqam Ağayev Əzim Əzimzadə adına Rəssamlıq Məktəbinə üz tutub. Burada rəssamlıq sənətinin sirlərinə dərinlən yiyələnib. Gənc yaşlarından milli-azadlıq hərəkatına qoşulan rəssam müstəqil dövlətimizin ordusu yarananda onun ilk əsgərlərindən biri kimi Qarabağın müdafiəsinə yollanıb. Şuşa, Ağdam, Tərtər, Goranboy, Füzuli, Xocalı və başqa bölgələrdə erməni işğalçılarına qarşı vuruşub. 1993-cü ildə kiçik leytenant rütbəsi alıb. Tərtərin ərazisi uğrunda gedən döyüşlərdə başından yaralanan İntiqam sağalandan sonra yenə barıt qoxulu səngərlərə qayıdıb.

Baş leytenant, II qrup Qarabağ müharibəsi əlili İntiqam Ağayev bizimlə söhbət zamanı həm döyüş, həm də yaradıcılıq yolundan söz açdı:

- 1992-ci ilin fevral ayında mən yenicə yaranmağa başlayan ordumuzun sıralarında idim. O vaxtlar bütün vətənpərvər oğul-

dən də danışdı: "Rəssam olmaq arzusu ilə yaşayırdım. Daim ürəyimi döyəcəyən arzular sonda əlimdən tutub məni məqsədimə doğru - Əzim Əzimzadə adına Rəssamlıq Məktəbinə apardı". Onun sözünü kəsib qeyd edək ki, Qarabağ müharibəsinin iştirakçısı olmuş rəssam bu mövzuda bir-birindən dəyərli əsərlər çəkib: "Mənim üçün müharibə mövzusunda əsər çəkmək ağır və əzəblidir. Bu iş mənə çox çətinliklə başa gəlir. Yəqin ki, bu, döyüşlərdə iştirak etdiyimdən, gördüyüm qan-qada və axıtdığım göz yaşlarından irəli gəlir. Görkəmli rəssam Vidadi Nərimanbəyov İkinci Dünya müharibəsi mövzusunda maraqlı və yaddaqalan əsərlər çəkib. Üstündən uzun illər keçməsinə baxmayaraq, onlar indi də öz təsir gücünü saxlayıb. Ümumiyyətlə, dəyərli rəsm əsərləri ömürsüzdür, həmişə maraqla baxılır".

Doğrudan da, İntiqam Ağayevin müharibə mövzusunda çəkdiyi əsərlərə baxanda burada ağrı-acılar açıq və dolğun şəkildə duyulur. Bir anlıq qulaqlarına güllə, top səsləri gəlir. Çünki rəsmlərdə müharibə mənzərələri olduğu kimi - necə varsa, elə o cür də əks olunub. Bu mənzərələri seyr etdikcə düşünürük ki, görəsən, əgər İntiqam Qarabağ uğrunda gedən döyüşlərdə iştirak etməsəydi, işğalçılara qarşı vuruşmasaydı, müharibə mövzusunda əsərlər çəkərdimi? Rəssam bildirdi ki, əgər çəkməli olsaydı da, bu cür canlı alınmazdı: "Çünki tabloya köçürdüyüm bu səh-

nələrə özüm şahidlik etmişəm, onun ağrı-acılarını yaşamışam. Ona görə də çəkdiklərim təbii, canlı və inandırıcı görünür, baxanların diqqətini çəkir".

Onun sözlərini dinlədikcə düşünürük ki, deməli, müharibə ədəbiyyata da, incəsənətə də yeni mövzular verir, sənət və ədəbiyyat adamlarının qarşısında yeni-yeni yaradıcılıq yolları açır.

Söhbətimizin bu yerində rəssamdan soruşduq ki, soyuq rənglərlə isti tablolar yaratmaq mümkündürmü? İntiqam Ağayev bir az düşündükdən sonra dedi: "Əlbəttə, mümkündür. O baxır rəssama, onun sənətkarlığına. Bilirsinizmi, hər hansı bir əsəri kətan üzərinə köçürməzdən əvvəl o, rəssamın ürəyində yaranır. Belə tabloların ömrü həmişə uzun olur. Neçə illər əvvəl müharibə mövzusunda "İsti qar" adlı bir əsər çəkmişəm. Bax, orada soyuq rənglərdən isti tablo yaratmağa çalışmışam. Tabloya baxanda görürük ki, əsgərlər qarın üstündə ocaq qalayıb isinmək istəyirlər. Buna görə də mən əsərimə "İsti qar" adı vermişəm. İstəmişəm ki, əsgərlərimiz qarın üstündə olsalar, ürəkləri kimi yerləri də isti olsun. Bu həm əsgərlərin, həm də rəssamın istəyidir. İstəklər üst-üstə düşdüynə görə elə bilirəm ki, əsər çox real və təsirli alınıb".

Söhbət zamanı onu da öyrəndik ki, İ. Ağayev 2016-cı ildə Azərbaycan Ordusunun uğurla həyata keçirdiyi Aprel döyüşlərini də rənglərin dili ilə ifadə edib: "Sevincimi bu mövzuda çəkdiyim "Hücum" adlı əsərə hopdurdum. Elə buna görə də rəsm çox güclü alınıb. Yəqin ki, ürəyimdən keçənləri rənglərin dili ilə deyə bilmmişəm. Ən başlıcası odur ki, "Hücum" tablosunda böyük qələbə ovqatı var".

Rəssamla bir zamanlar sıralarında xidmət etdiyi, vuruşduğu ordunun zabıt və əsgərlərinin 27 sentyabr 2020-ci ildə başlanan İkinci Qarabağ müharibəsində göstərdikləri igidlikdən, qəhrəmanlıqdan, Zəfərdən də ətraflı danışdıq. Dedi ki, bir gün də olsun torpaqlarımızın erməni işğalında qaldığını yaddan çıxarmayıb: "Keçmiş döyüşçü kimi bu, məni çox narahat edirdi. İnanırdım ki, gündən-günə gücünü, qüdrətini artıran Azərbaycan Ordusu torpaqlarımızın azadlığı uğrunda başlayacaq müharibədə düşməne qalib gələcək. Zabıt və əsgərlərimiz döyüşlərdə böyük hünər və qəhrəmanlıq göstərəcəklər. Azərbaycan xalqı ordusunun gücünə, qüdrətinə inanırdı. 27 sentyabr 2020-ci ildə səhər lap ertədən torpaqlarımızın azadlığı uğrunda müharibənin başladığını eşitdik. Müharibənin ilk günlərindən qapılarımızı qələbə xəbərləri döydü. Azərbaycan Ordusu Ali Baş Komandan İlham Əliyevin sərkərdəliyi altında düşməni darmadağın etməyə başladı. Nəhayət, 44 günlük Vətən müharibəsi Azərbaycan Ordusunun qələbəsi ilə başa çatdı. Ölkəmizin ərazi bütövlüyü bərpa edildi. Bizim üçün bundan böyük sevinc ola bilməzdi".

Söhbət zamanı İntiqam Ağayevdən işğaldan azad olunandan sonra Qarabağa, bir zamanlar vuruşduğu ərazilərə, sakinlərini qan içində gördüyü Xocalıya gedib-gətmədiyini soruşduq: "Azad olunandan bir müddət sonra Qarabağa getdim. Şuşanı, Xankəndini, Əsgəranı və gözüyaşlı, qan içində qoyub gəldiyimiz Xocalını gördüm. Bir zamanlar Qarabağ uğrunda vuruşduğumuz, döyüşdüyümüz günləri xatırladım. İndi Xocalı gözüyaşlı deyildi, sakinləri kimi onun torpağının da, daşının da üzü gülüdü. Rəssam üçün gülən torpağın, danışan daşın görüntülərini çəkmək çox maraqlıdır".

Rəssam daha sonra sözünə davam edərək dedi ki, onun üçün müharibə hələ bitməyib: "İllərcə əvvəl düşmənlə əsgər, zabıt kimi, bu günə rəssam kimi döyüşürəm. Bir vaxtlar silahla dediklərimi indi fırçanın dili ilə ifadə etməyə çalışıram. Deməli, bu gün fırça mənim üçün bir silahdır. Rəsm çəkməklə sanki döyüş yolumu davam etdirirəm".

Sənətkar hansı rənglərlə işləməyə üstünlük verdiyindən də söz açdı. Dedi ki, rənglərin hamısı onun üçün doğmadır: "Amma sarı, qırmızı və narıncı rənglərə sevgim, istəyim daha böyükdür. Sənətkarın özü-özünü tərifləməsinə yaxşı baxmıram. Kimin əsərinin uzunömürlü, yaxud qısaömürlü olacağını zaman göstərir. Necə deyirlər, yaşayırıq, görürük. Mən daha çox şahidi olduğum və ağrıları yaşadığım anları tabloya köçürürəm. Buna görə də əsərlərimin real həyat səhnələrini əks etdirdiyi gücündə olduğunu düşünürəm". Sonra da əlavə etdi ki, rəsm əsərləri də söz kimi qüvvətli və qüdrətlidir, yenilməzdir, məğlubedilməzdir.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan"